C/2024/3869

19.6.2024

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 30. dubna 2024,

k navrhovanému Nařízení a navrhované Směrnici o platebních službách a službách elektronických peněz

(CON/2024/13)

(C/2024/3869)

Úvod a právní základ

Evropská centrální banka (ECB) obdržela dne 18. září 2023 žádost Evropského parlamentu a Rady o stanovisko k návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o platebních službách na vnitřním trhu a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 ([1]) (dále jen „navrhované nařízení“) a dne 14. března 2024 žádost Evropského parlamentu a Rady o stanovisko k návrhu Směrnice Evropského parlamentu a Rady o platebních službách a službách elektronických peněz na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 98/26/ES a zrušují směrnice 2015/2366/EU a 2009/110/ES ([2]) (dále jen „navrhovaná směrnice“, spolu s navrhovaným nařízením „navrhované akty“).

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na čl. 127 odst. 4 a čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť navrhované akty obsahují ustanovení spadající do oblasti působnosti ECB, zejména pokud jde o 1) vymezení a provádění měnové politiky podle čl. 127 odst. 2 první odrážky Smlouvy, 2) podporu plynulého fungování platebních systémů podle čl. 127 odst. 2 čtvrté odrážky Smlouvy, 3) příspěvek k řádnému provádění opatření přijímaných příslušnými orgány, která se týkají mimo jiné stability systému finančního trhu podle čl. 127 odst. 5 Smlouvy, 4) úkoly svěřené ECB v oblasti politik týkajících se obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi podle čl. 127 odst. 6 Smlouvy a 5) právo ECB povolovat vydávání eurobankovek podle čl. 128 odst. 1 Smlouvy. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

1. Obecné připomínky

1.1 ECB vítá navrhované akty, jejichž cílem je pomoci dále rozvíjet trh platebních služeb v celé Unii, a umožnit tak spotřebitelům a účastníkům trhu plně využívat výhod vnitřního trhu, a to i s ohledem na rychle se rozvíjející prostředí malých plateb.

1.2 ECB vítá cíle navrhovaných aktů, tedy 1) posílit práva uživatelů a ochranu proti podvodům, 2) zlepšit konkurenceschopnost služeb otevřeného bankovnictví, 3) zlepšit prosazování a provádění v členských státech a 4) zlepšit přístup nebankovních poskytovatelů platebních služeb k platebním systémům a bankovním účtům. ECB rovněž vítá, že navrhované akty přispívají ke zjednodušení administrativy tím, že slučují režimy pro dva typy nebankovních poskytovatelů platebních služeb (platební instituce a instituce elektronických peněz), které byly dosud obsaženy v různých právních předpisech. ECB dále vítá, že navrhované akty obsahují opatření ke zlepšení práv a informací na straně spotřebitelů a k finančnímu začlenění osob se zdravotním postižením a dalších osob, které se potýkají s obtížemi při používání silného ověření klienta. ECB rovněž vítá, že navrhované akty obsahují opatření ke zlepšení dostupnosti hotovosti.

1.3 ECB dále důrazně podporuje zejména tyto cíle navrhovaných aktů: 1) větší uplatňování silného ověření klienta a rozšíření ověřování mezinárodního čísla bankovního účtu (IBAN)/ jména příjemce na všechny úhrady (původně se toto předpokládalo pouze u okamžitých plateb), 2) stanovení povinnosti poskytovatelů platebních služeb, kteří vedou účet, zavést vyhrazené rozhraní pro přístup k údajům, 3) větší harmonizace a prosazování některých

([1]) COM(2023) 367 final.
([2]) COM(2023) 366 final.

stávajících ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ([3]) (dále jen „druhá směrnice o platebních službách“ nebo „PSD2“) zavedením přímo použitelného nařízení a 4) navrhované začlenění licenčních režimů pro platební instituce a instituce elektronických peněz.

1.4 Je třeba zmínit, že spolunormotvůrci Unie nedávno přijali nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/886 ([4]), k němuž ECB již vydala stanovisko v reakci na samostatnou žádost Evropského parlamentu o konzultaci ([5]), a že zmíněné nařízení má význam pro některé prvky obsažené v navrhované směrnici. Nařízením (EU) 2024/886 se zejména mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ([6]) (dále jen „směrnice o neodvolatelnosti zúčtování“ nebo „SFD“) v tom smyslu, že se rozšiřují kategorie účastníků systémů podle směrnice SFD ([7]) tak, aby mezi ně spadaly i platební instituce ([8]) a instituce elektronických peněz ([9]). Srovnatelná, byť jinak formulovaná změna směrnice SFD je i součástí navrhované směrnice, jejímž jasným záměrem je rozšířit kategorie institucí způsobilých k účasti v platebních systémech ([10]). Vzhledem k tomu, že ECB již byla ohledně tohoto návrhu v souvislosti s navrhovanou směrnicí konzultována, vyjádří se k tomuto konkrétnímu bodu v rámci tohoto stanoviska.

1.5 ECB vítá navrhované změny směrnice SFD, jejichž cílem je rozšířit kategorie účastníků způsobilých k účasti v platebních systémech určených pro účely směrnice SFD. ECB zejména vítá úsilí o dosažení rovných podmínek pro banky a nebankovní poskytovatele platebních služeb ve formě zajištění, že nebankovní poskytovatelé platebních služeb budou při zpracování a vypořádání platebních transakcí nabízet celou škálu platebních služeb bez závislosti na bankách. Ve stejném duchu ECB v zásadě podporuje nutnost zavedení objektivních, nediskriminačních, transparentních a přiměřených pravidel pro přístup k platebním systémům na straně všech provozovatelů platebních systémů, spolu s vyjasněním postupů přijímání k účasti a posuzování rizik. V tomto ohledu je důležité, aby byl přístup k platebním systémům umožněn pouze tehdy, jsou-li s přihlédnutím k zásadě proporcionality splněny všechny nezbytné požadavky na zmírnění rizika. Tím by se zajistilo, že širší přímý přístup nebude mít dopady na riziko a odolnost platebních a vypořádacích systémů. Kromě toho je třeba zmínit, že Eurosystém vytváří kritéria pro přístup do jím provozovaného systému TARGET. ECB bere dále na vědomí, že centrální banky budou dle svého uvážení moci nabídnout možnost ochrany na svém účtu, přičemž tato varianta má rozšířit možnosti ochrany ze strany poskytovatelů platebních služeb. S výhradou poznámek uvedených v bodech 2.1.6, 2.2.1 a 2.2.2 ECB vítá uznání diskreční pravomoci centrálních bank patřících do Evropského systému centrálních bank (ESCB) rozhodovat o tom, zda nabízet (nebo nenabízet) služby ochrany peněžních prostředků uživatelů a jiných určených prostředků.

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES, 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35).

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/886 ze dne 13. března 2024, kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 a (EU) 2021/1230 a směrnice 98/26/ES a (EU) 2015/2366, pokud jde o okamžité úhrady v eurech (Úř. věst. L, 2024/886, 19.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/886/oj).

([5]) Viz stanovisko Evropské centrální banky CON/2023/4 ze dne 1. února 2023 k návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 a (EU) 2021/1230, pokud jde o okamžité úhrady v eurech (Úř. věst. C 106, 22.3.2023, s. 2). Všechna stanoviska ECB jsou zveřejňována na portálu EUR-Lex.

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry (Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45).

([7]) Viz tisková zpráva Rady Evropské unie ze dne 7. listopadu 2023 „Instant payments: Council and Parliament reach provisional agreement“, která je k dispozici na internetových stránkách Rady Evropské unie www.consilium.europa.eu.

([8]) Viz čl. 4 bod 4 směrnice PSD2.

([9]) Viz čl. 2 bod 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES (Úř. věst. L 267, 10.10.2009, s. 7).

([10]) Viz článek 46 navrhované směrnice.

1.6 ECB sice vítá jasnější pravidla „otevřeného bankovnictví“, jejichž cílem je zlepšit rámec tohoto bankovnictví, ale chce v tomto ohledu uvést řadu konkrétních připomínek.

1.7 ECB vítá vynětí licenčních požadavků na provozovatele platebních systémů a platebních schémat z oblasti působnosti navrhovaných aktů a podporuje potvrzení tohoto vynětí v souvislosti s jejich budoucími přezkumy.

1.8 Podle ECB je důležité, aby se normotvůrce Unie případně zamyslel nad vzájemným působením navrhovaných aktů a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ([11]). V této souvislosti si zaslouží pozornost vztah elektronických peněžních tokenů ve smyslu nařízení (EU) 2023/1114 ke konvenčním elektronickým penězům. Elektronické peněžní tokeny by měly být považovány za elektronické peníze a mělo by s nimi být zacházeno odpovídajícím způsobem, což znamená, že by se na ně měly vztahovat platné obezřetnostní požadavky stanovené v navrhované směrnici, jakož i záruky stanovené navrhovaným nařízením ve prospěch spotřebitelů. Kromě toho je důležité zvážit dodatečná opatření, která mají být přijata k posouzení dopadu celounijního poskytování služeb spočívajících v půjčování kryptoměn, které v současné době nejsou uvedeny na seznamu služeb souvisejících s kryptoaktivy podle nařízení (EU) 2023/1114 ani je neupravují žádné jiné právní předpisy Unie.

1.9 ECB podotýká, že velké nebankovní skupiny, včetně těch, které poskytují finanční technologie (dále jen „FinTech“), a těch, které lze považovat za jedny z nejdominantnějších a největších technologických společností ve svých příslušných odvětvích (dále jen „BigTech“), rozšiřují své finanční činnosti v Unii, počínaje zpravidla poskytováním platebních služeb. Jejich činnosti jsou provázány s finančními institucemi a mohou mít rovněž významný vliv na úvěrové instituce: mohou nabízet konkurenční služby, stát se poskytovateli služeb outsourcingu, poskytovat úvěrovým institucím služby back-office, jednat jménem úvěrových institucí jako jejich zástupci, být s ohledem na ukládání finančních prostředků nebo přijímání úvěrů v postavení klientů, jednat jako partneři pro inovativní obchodní modely nebo být součástí konsolidované skupiny úvěrové instituce. V některých případech tyto nebankovní skupiny působí ve více členských státech prostřednictvím sítě různých licencovaných právních subjektů, včetně platebních institucí a institucí elektronických peněz. Složitost situace dále vzrůstá, pokud určitá skupina poskytuje i jiné regulované finanční služby, například tím, že jedná jako zástupce dohlížených subjektů nebo zprostředkovatel pro tyto subjekty, nebo pokud nějaká skupina působí ve finančních i nefinančních službách (skupina se smíšenými činnostmi), neboť rizika vyplývající z nefinančních činností se mohou přenést na platební instituci/instituci elektronických peněz nebo jiné regulované finanční subjekty. Rizika takového přelévání mohou vzniknout v případě platebních institucí/institucí elektronických peněz, například pokud se platební instituce spoléhá na IT infrastrukturu skupiny nebo pokud celou skupinu ovlivňují reputační problémy. Skupiny se smíšenými činnostmi mohou nabízet řadu různých služeb soukromým klientům a dalším účastníkům finančního trhu, včetně úvěrových institucí, a vzhledem ke své tržní kapitalizaci a stávající velké uživatelské základně a síti mají potenciál snadno rozšiřovat své činnosti související s finančními službami. V tomto ohledu ECB vítá úvahy, které evropské orgány dohledu (ESA) uvedly ve své zprávě o poskytování přímých finančních služeb BigTech společnostmi v Unii ([12]). Jak dále nastínily evropské orgány dohledu, aktivity BigTech společností mohou vést k rizikům koncentrace pro finanční trh nad rámec působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2554 ([13]), které zdůrazňuje význam bezpečnosti sítí a informačních systémů, jež podporují obchodní procesy finančních subjektů ([14]).

([11]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 40). Viz rovněž bod 2.2.4 stanoviska Evropské centrální banky CON/2021/4 ze dne 19. února 2021 k návrhu nařízení o trzích s kryptoaktivy a o změně směrnice (EU) 2019/1937 (Úř. věst. C 152, 29.4.2021, s. 1).

([12]) Viz „Report on 2023 stocktaking of BigTech direct financial services provision in the EU“, společná zpráva ESA, 1. února 2024, k dispozici na internetových stránkách Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) na adrese www.esma.europa.eu.

([13]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2554 ze dne 14. prosince 2022 o digitální provozní odolnosti finančního sektoru a o změně nařízení (ES) č. 1060/2009, (EU) č. 648/2012, (EU) č. 600/2014, (EU) č. 909/2014 a (EU) 2016/1011 (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 1).

([14]) Viz „Report on 2023 stocktaking of BigTech direct financial services provision in the EU“, bod 34, s. 14.

1.10 Normotvůrce Unie by mohl tato rizika a aspekty rovných podmínek zohlednit při zvažování rozsahu různých licencí, a to i v oblasti plateb. Především z hlediska plateb by bylo vhodné zajistit rovné podmínky, pokud jde o využívání a sdílení údajů, a to zejména v případech, kdy je určitému subjektu umožněno doplnit ke své stávající činnosti novou úlohu poskytovatele platebních služeb. Jako orgán bankovního dohledu je ECB znepokojena skutečností, že stávající obezřetnostní a konsolidační rámce nebyly nutně koncipovány s přihlédnutím k tomuto vývoji. Velké a složité nebankovní skupiny by tak mohly poskytovat služby, které by se na první pohled podobaly službám poskytovaným úvěrovými institucemi, aniž by podléhaly stejným obezřetnostním požadavkům. Ačkoli se nejedná o harmonizovanou praxi v celé Unii, ECB vítá skutečnost, že různé členské státy již podrobují platební instituce, které poskytují bankovní služby podobné bankovním službám, určitým obezřetnostním požadavkům. Je tomu tak například ve Francii, kde platební instituce, jež poskytují úvěry jako doplněk ke svým platebním službám, musí vypočítávat požadavky na kapitál v souladu se standardizovaným přístupem k úvěrovému riziku podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ([15]), pokud jde o celkovou výši poskytnutých úvěrů ([16]). Nicméně i v těchto případech mohou v důsledku neexistence harmonizovaného přístupu v celé Unii zůstat neřešena významná obezřetnostní rizika, neboť příslušné orgány dohledu postrádají vhodný mandát ohledně činností uskutečňovaných celou skupinou či přeshraničně. To vyvolává obavy, co se týče rovných podmínek a regulatorní arbitráže. ECB proto vyzývá normotvůrce Unie, aby zaprvé zvážil, jak nejlépe zajistit náležité informování příslušných orgánů o všech přímých i nepřímých (např. v postavení agenta, zprostředkovatele) finančních činnostech prováděných velkými a složitými nebankovními skupinami a řádné sdílení relevantních informací příslušnými orgány. Teprve poté bude možné shromáždit informace potřebné k vytvoření komplexního přehledu o finančních činnostech těchto skupin v Unii a zajistit, aby tyto skupiny působily v mezích regulačního rámce. Pokud by bylo zjištěno, že složité nebankovní skupiny poskytují v Unii širokou škálu významných finančních služeb, přičemž překračují určité prahové hodnoty a poskytují služby velmi podobné službám poskytovaným úvěrovými institucemi, mohl by normotvůrce Unie zvážit zavedení přísnějšího a komplexnějšího dohledu na úrovni celé skupiny ([17]). ECB vyzývá normotvůrce Unie, aby zadruhé v rámci navrhované směrnice zvážil rozšíření 1) rozsahu a využívání nástrojů dohledu, včetně možnosti uložit skupinám platebních institucí požadavky na obezřetnostní konsolidaci a nařídit likvidaci platebních institucí, a 2) obezřetnostního režimu vztahujícího se na tyto platební instituce. Relevantní opatření by měla zahrnovat standardizované vykazování rizik, vhodné kapitálové požadavky založené na riziku, požadavky na likviditu, plánování ozdravných postupů a zátěžové testování, ochranu před nefinančními riziky a posílenou spolupráci a výměnu informací mezi relevantními příslušnými orgány.

1.11 ECB poznamenává, že tímto stanoviskem není dotčen návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení digitálního eura ([18]) ani návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o poskytování služeb v digitálních eurech poskytovateli platebních služeb zřízenými podle práva členských států, jejichž měnou není euro, a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1230 ([19]), k nimž ECB přijala samostatné stanovisko ([20]).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

([16]) Viz Arrêté du 29 octobre 2009 portant sur la réglementation prudentielle des établissements de paiement, titre II, chapitre 1er, section 2 (Fonds propres relatifs aux opérations de crédit), article 33, tel que modifié, JORF n° 0253 du 31 octobre 2009, texte n° 10.

([17]) Viz „Joint European Supervisory Authority response to the European Commission's February 2021 Call for Advice on digital finance and related issues: regulation and supervision of more fragmented or non-integrated value chains, platforms and bundling of various financial services, and risks of groups combining different activities", 31. leden 2022 (ESA 2022 01), k dispozici na internetových stránkách ESMA na adrese www.esma.europa.eu.

([18]) COM(2023) 369 final.

([19]) COM(2023) 368 final.

([20]) Viz stanovisko Evropské centrální banky CON/2023/34 ze dne 31. října 2023 k digitálnímu euru (Úř. věst. C, C/2024/669, 12.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/669/oj).

1.12 ECB by si přála být spolu s Komisí a orgánem EBA informována o předběžných opatřeních přijatých hostitelskými členskými státy v souvislosti s naléhavými situacemi ([21]).

1.13 V neposlední řadě by podle navrhovaných aktů ([22]) nadále nepodléhaly předmětné právní úpravě platební služby potenciálně poskytované ECB a centrálními bankami ESCB, pokud jednají jako měnový orgán nebo jiné veřejné orgány ([23]).

2. **Platební systémy a ochrana finančních prostředků**

2.1 *Přístup k platebním systémům*

2.1.1 Smlouva a Protokol (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB“) stanoví, že Eurosystém vykonává v rámci svého mandátu dozor (oversight) nad zúčtovacími a platebními systémy, což úzce souvisí s jeho základními úkoly v oblasti měnové politiky. Podle ustanovení čl. 127 odst. 2 čtvrté odrážky Smlouvy, jak se zrcadlí v čl. 3 odst. 1 statutu ESCB, je jedním ze základních úkolů, které mají být plněny prostřednictvím ESCB, podpora plynulého fungování platebních systémů. Při plnění tohoto základního úkolu mohou ECB a národní centrální banky poskytovat facility a ECB může vydávat nařízení proto, aby byly zajištěny účinné a spolehlivé zúčtovací a platební mechanismy uvnitř Unie a ve styku se třetími zeměmi ([24]).

2.1.2 V souladu se svou úlohou v oblasti dozoru přijala ECB nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 795/2014 (ECB/2014/28) ([25]). Tímto nařízením se provádějí zásady pro infrastruktury finančního trhu vydané Výborem pro platební styk a tržní infrastrukturu a Mezinárodní organizací komisí pro cenné papíry ([26]) a nařízení se vztahuje na systémově významné platební systémy pro velké i malé platby provozované centrální bankou Eurosystému nebo soukromým subjektem. Kromě toho je nad nesystémovými platebními systémy vykonáván dozor na základě rámce dozoru nad systémy malých plateb ([27]). Rámec politiky Eurosystému v oblasti dozoru ([28]) navíc identifikuje platební nástroje jako „nedílnou součást platebních systémů“, a zahrnuje proto tyto nástroje do oblasti jeho dozoru spolu s platebními systémy, platebními schématy a platebními mechanismy ([29]). S ohledem na svůj mandát může ECB vydávat další nařízení a provádět časté přezkumy, aby ověřila, zda do oblasti dozoru spadají všechny relevantní funkce a subjekty v platebním ekosystému. K dnešnímu dni je úloha primárního orgánu dozoru uložena Eurosystému odkazem na národní ukotvení platebního schématu a místo právní registrace jeho řídícího orgánu. V případě celoevropských platebních systémů, schémat nebo mechanismů má obecně úlohu primárního dozoru ECB. Poskytovatelé platebních služeb, včetně úvěrových institucí, platebních institucí a institucí elektronických peněz podléhají směrnici PSD2. Rámce dozoru Eurosystému přitom doplňují dohled nad poskytovateli platebních služeb, pokud jsou takoví poskytovatelé zároveň provozovatelem platebního systému nebo řídícím orgánem platebního schématu nebo platebního mechanismu.

2.1.3 Vzhledem k úloze platebních institucí a institucí elektronických peněz při poskytování platebních služeb vítá ECB navrhované změny směrnice SFD ([30]), jejichž cílem je rozšířit kategorie účastníků platebního systému určeného pro účely směrnice SFD ([31]).

([21]) Viz čl. 32 odst. 4 navrhované směrnice.
([22]) Viz čl. 2 odst. 1 písm. d) a čl. 2 odst. 2 písm. g) navrhovaného nařízení a čl. 2 odst. 12 navrhované směrnice.
([23]) Viz čl. 1 odst. 1 písm. e) směrnice PSD2.
([24]) Viz článek 22 statutu ESCB.
([25]) Nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 795/2014 ze dne 3. července 2014 o požadavcích v oblasti dozoru nad systémově významnými platebními systémy (ECB 2014/28) (Úř. věst. L 217, 23.7.2014, s. 16).
([26]) K dispozici na internetových stránkách Banky pro mezinárodní vypořádání na adrese www.bis.org.
([27]) K dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.
([28]) K dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.
([29]) Viz revidovaný a konsolidovaný dokument „Eurosystem oversight framework for electronic payment instruments, schemes and arrangements“ (rámec PISA), který je k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.
([30]) Viz článek 46 navrhované směrnice (kterým se mění čl. 2 písm. b) a f) směrnice SFD).
([31]) Navrhované změny jsou v souladu s bodem 7 strategie Eurosystému pro malé platby (2021).

2.1.4 Navrhované změny směrnice SFD usnadňují účast platebních institucí a institucí elektronických peněz (v navrhovaných aktech společně označovaných jako „platební instituce“) v určených platebních systémech tím, že mění vymezení pojmu „instituce“ ([32]), který je dále součástí definice pojmu „účastník“ podle směrnice SFD ([33]). V tomto ohledu navrhovaná směrnice zavádí dvě kategorie „institucí“: zaprvé úvěrové instituce, investiční podniky, veřejné orgány a podniky s veřejnou zárukou a podniky, jejichž ústředí se nachází mimo Unii a jejichž činnost odpovídá činnosti úvěrových institucí nebo investičních podniků v Unii, a zadruhé platební instituce, které se účastní systému, jehož činnost spočívá v provádění převodních příkazů obsahujících pokyny účastníka, jejichž podstatou je dát příjemci k dispozici určitou peněžní částku prostřednictvím zaknihovaného zápisu na účtech úvěrové instituce, národní centrální banky, ústřední protistrany nebo zúčtovatele, nebo pokyny, které vedou ke splnění platebních závazků, avšak nezahrnují pokyny účastníků k převodu vlastnického práva k cenným papírům nebo podílu na nich prostřednictvím zaknihovaného zápisu do rejstříku nebo jinak. Z této dvojí definice „instituce“ vycházející ze změn směrnice SFD vyvozuje ECB jasný záměr normotvůrce Unie omezit účast platebních institucí pouze na „platební systémy“ a nerozšiřovat ji na jiné systémy. V zájmu právní jednoznačnosti by v souladu s tímto jasným záměrem bylo užitečné výslovně uvést, že účastí platebních institucí se nemyslí jejich účast v ústředních protistranách.

2.1.5 ECB dále konstatuje, že je navrhováno, aby definice pojmu „účastník“ v rámci změn směrnice SFD zahrnovala mimo jiné „provozovatele platebního systému“ ([34]). Tato definice by se měla v zásadě vztahovat na všechny provozovatele systémů a neměla by být omezena jen na „provozovatele platebních systémů“. Stávající znění může mít nezamýšlené důsledky v tom směru, že provozovatelům systémů vypořádání obchodů s cennými papíry bude znemožněna účast v jiných „systémech“.

2.1.6 ECB v zásadě vítá záměr normotvůrce Unie, aby provozovatelé platebních systémů zajistili rovné podmínky pro všechny poskytovatele platebních služeb, pokud jde o přístup k platebním systémům ([35]). ECB zejména vítá požadavek, aby provozovatelé platebních systémů v celé Unii zavedli objektivní, nediskriminační, transparentní a přiměřená pravidla pro přístup k platebnímu systému, spolu s vyjasněním postupů přijímání k účasti a posuzování rizik. Pokud však jde o eurozónu, mělo by být na ECB, aby přijala přístupová kritéria pro platební systémy provozované Eurosystémem, jakož i příslušné podmínky, včetně úročení, a limity. ECB má navíc za to, že vzhledem k nezávislému plnění základních úkolů ESCB v oblasti měnové politiky a platebních systémů podle článku 130 Smlouvy by se navrhované požadavky neměly vztahovat na platební systémy, na něž dohlížejí centrální banky ESCB. Důvodem je skutečnost, že rámce dozoru centrálních bank ESCB, které se v současné době vztahují na platební systémy, již mimo jiné zajišťují nediskriminační přístup k platebním systémům.

2.1.7 Pokud jde o zavedení požadavků vztahujících se na platební systémy ([36]), ECB vítá uznání pravomocí Eurosystému v oblasti dozoru nad systémově významnými platebními systémy. Navrhované nařízení však předpokládá, že u jiných platebních systémů by členské státy měly určit příslušné vnitrostátní orgány, které zajistí, aby provozovatelé a účastníci platebních systémů dodržovali tyto požadavky. V tomto ohledu je třeba zmínit, že dozorové pravomoci centrálních bank ESCB se neomezují na systémově významné platební systémy, na které dohlíží Eurosystém podle nařízení (EU) č. 795/2014 (ECB/2014/28). Jak je uvedeno v bodě 2.1.1, podle čl. 127 odst. 2 Smlouvy je jedním ze základních úkolů, které mají být plněny prostřednictvím ESCB, podpora plynulého fungování platebních systémů. ECB může podle článku 22 statutu ESCB vydávat nařízení proto, aby byly zajištěny účinné a spolehlivé zúčtovací a platební mechanismy uvnitř Unie a ve styku se třetími zeměmi. Jak je uvedeno v bodě 2.1.2, Eurosystém přijal rámec dozoru nad systémy malých plateb, přičemž platební schémata a mechanismy spadají do působnosti dozorové funkce Eurosystému. Centrální banky ESCB jsou tedy odpovědné za dozor nad platebními systémy v Unii, které nejsou systémově významné. Nezdá se proto nezbytné, aby členské státy byly podle navrhovaného nařízení povinny určit příslušné vnitrostátní orgány, včetně případně jiných orgánů,

([32]) Viz čl. 46 odst. 1 navrhované směrnice (kterým se mění čl. 2 písm. b) směrnice SFD).
([33]) Viz čl. 46 odst. 2 navrhované směrnice (kterým se mění čl. 2 písm. f) směrnice SFD).
([34]) Viz čl. 46 odst. 2 navrhované směrnice (kterým se mění čl. 2 písm. f) směrnice SFD).
([35]) Viz článek 31 navrhovaného nařízení.
([36]) Viz 32. bod odůvodnění a čl. 31 odst. 7 navrhovaného nařízení.

než jsou centrálních banky ESCB, jako orgány odpovědné za dozor nad dodržováním požadavků na přístup ze strany platebních systémů.

2.2 *Ochrana peněžních prostředků uživatelů v centrálních bankách ESCB*

2.2.1 Navrhovaná směrnice obsahuje ustanovení týkající se ochranných opatření, která mají platební instituce zavést, pokud jde o peněžní prostředky uživatelů a další konkrétní peněžní prostředky, při poskytování platebních služeb a služeb elektronických peněz ([37]). Za účelem ochrany peněžních prostředků uživatelů musí platební instituce tyto prostředky uložit buď na samostatný účet u úvěrové instituce povolené v členském státě, nebo u centrální banky, a to podle uvážení centrální banky, nebo tyto prostředky investovat do bezpečných, likvidních aktiv s nízkým rizikem určených příslušnými orgány domovského členského státu. Nabídka takové služby příslušnou centrální bankou musí být pojímána jako dodatečná možnost ochrany finančních prostředků uživatelů. Tato dodatečná možnost by nebyla spojena s úvěrovým rizikem a mohla by v zásadě snížit riziko koncentrace. Je však důležité zmínit, že ochrana části nebo dokonce všech finančních prostředků klientů v centrálních bankách by mohla mít také potenciální důsledky pro finanční stabilitu a transmisi měnové politiky, pokud by jinak byly finanční prostředky uživatelů uloženy u jediné úvěrové instituce nebo investovány do jediné třídy aktiv. Konkrétně uložení finančních prostředků u centrálních bank namísto u úvěrových institucí může kromě jiných možných dopadů na finanční stabilitu vést ke snížení vkladů u úvěrových institucí, což může mít následně nepříznivý dopad na jejich financování, a vyústit tak v omezení nabídky úvěrů pro ekonomiku. Přerozdělení finančních prostředků ve prospěch centrální banky by rovněž mohlo mít nepříznivý dopad na krátkodobou eurovou sazbu (€STR), a ovlivnit tak nejdůležitější referenční sazbu pro transmisi měnové politiky. ECB proto vítá, že normotvůrce uznává diskreční pravomoc centrální banky nenabízet takovou službu, vycházející z právního předpisu, kterým byla zřízena. S výhradou poznámek ECB uvedených v bodě 2.1.6 je třeba vyjasnit, že potenciální nabídka takové služby může podléhat určitým podmínkám a omezením, včetně sazby úročení, stanoveným centrální bankou v souladu s právním předpisem, kterým byla zřízena.

2.2.2 ECB zdůrazňuje, že přístup úvěrových institucí k účtům centrální banky v souvislosti s operacemi měnové politiky Eurosystému, nebo za účelem vypořádání transakcí přidruženými systémy v souvislosti se službami TARGET je založen na kritériích a podmínkách způsobilosti stanovených v obecných zásadách Evropské centrální banky (EU) 2022/912 (ECB/2022/8) ([38]). V současné době musí být platební instituce buď způsobilými protistranami Eurosystému, nebo musí působit prostřednictvím korespondenční banky s účtem u příslušné centrální banky Eurosystému. ECB proto vítá, že navrhovaná směrnice odkazuje na diskreční pravomoc centrální banky.

2.3 *Ochrana peněžních prostředků uživatelů v úvěrových institucích nebo prostřednictvím bezpečných investic do aktiv*

2.3.1 Vhodná ochrana peněžních prostředků klientů je klíčem k zachování důvěry v platební služby. V případech, kdy je ochrana finančních prostředků zajištěna pojistnou smlouvou nebo jinou srovnatelnou zárukou poskytnutou pojišťovnou nebo úvěrovou institucí, bude důležité zajistit, aby tito poskytovatelé pojištění nebo úvěrové instituce byli v praxi schopni vyplatit pojištěnou nebo zaručenou částku.

2.3.2 ECB bere na vědomí, že navrhované nařízení ukládá omezení, jejichž cílem je předejít možné koncentraci peněžních prostředků uživatelů, a vyžaduje, aby se platební instituce v co největší míře vyhnuly riziku koncentrace tím, že zajistí, aby nebyla pro všechny jejich chráněné peněžní prostředky použita stejná metoda ochrany. ECB takový postup v zásadě podporuje, ale nepovažuje používání jediné metody ochrany nevyhnutelně za problematické; spíše je třeba se zaměřit na diverzifikaci vztahů protistran a tříd aktiv. Klíčovým kritickým aspektem je v tomto ohledu zejména spoléhání se na jedinou protistranu zajišťující ochranu (tj. jedinou úvěrovou instituci) nebo omezení expozice na jedinou kategorii aktiv. ECB důrazně doporučuje, aby navrhované nařízení bylo odpovídajícím

([37]) Viz 31. bod odůvodnění a článek 9 navrhované směrnice.

([38]) Obecné zásady Evropské centrální banky (EU) 2022/912 ze dne 24. února 2022 o transevropském expresním automatizovaném systému zúčtování plateb v reálném čase nové generace (TARGET) a o zrušení obecných zásad ECB/2012/27 (ECB/2022/8) (Úř. věst. L 163, 17.6.2022, s. 84).

způsobem upřesněno s cílem zajistit, že platební instituce diverzifikují 1) mezi metodami ochrany a/nebo 2) v rámci jedné metody. Členské státy však mohou za účelem omezení dopadů na menší nebankovní poskytovatele platebních služeb zvážit uplatnění fakultativních výjimek stanovených v čl. 34 odst. 1, pokud jde o diverzifikaci metod ochrany. U fondů potenciálně zajištěných u centrální banky není v rámci této metody zapotřebí diverzifikace, neboť u centrálních bank neexistuje riziko koncentrace.

2.3.3 V tomto ohledu ECB vítá, že Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) je pověřen vypracováním regulačních technických norem pro předcházení rizikům při ochraně finančních prostředků klientů. Návrh regulačních technických norem by měl být vypracován v úzké spolupráci s ECB s cílem dosáhnout osvědčených postupů, které budou vyvažovat riziko koncentrace a úvěrové riziko. Vzhledem k tomu, že aspekty týkající se úvěrového rizika převažují nad aspekty týkajícími se rizika koncentrace, může být v některých případech vhodnější umožnit ochranu u jediné úvěrové instituce, namísto dvou úvěrových institucí s nižším ratingem. V zájmu jednoznačnosti je třeba upřesnit, že regulační technické normy se týkají pouze ochrany finančních prostředků u úvěrových institucí a v bezpečných aktivech, a nikoli ochrany u centrálních bank.

2.3.4 ECB bere na vědomí požadavky stanovené v navrhovaném nařízení, které omezují důvody, na jejichž základě může úvěrová instituce odmítnout otevřít nebo může uzavřít platební účet platební instituce pro její zástupce nebo distributory nebo pro žadatele o licenci platební instituce. V této souvislosti je třeba zajistit, aby úvěrové instituce měly k dispozici dostatečné nástroje k identifikaci, řízení, sledování a hlášení rizik, kterým jsou nebo by mohly být vystaveny v souvislosti s tímto požadavkem, včetně rizika koncentrace a rizika praní peněz a financování terorismu. Požadavky, aby úvěrové instituce řídily svá rizika, bude rovněž muset řádně zohlednit orgán EBA při tvorbě návrhů technických norem, jimiž budou upřesněny informace, které mají být uvedeny v odůvodnění rozhodnutí úvěrové instituce odmítnout otevření platebního účtu nebo uzavřít platební účet.

3. **Monitorování a oznamování podvodů, silné ověření klienta, otevřené bankovnictví, pravomoci orgánu EBA k dočasnému zásahu a regulační technické normy týkající se mechanismů ověřování, komunikace a sledování transakcí**

3.1 *Monitorování a hlášení podvodů*

3.1.1 Je velmi důležité činit kroky ke sledování platebních podvodů ([39]). Je třeba rovněž zvážit variantu, že by do mechanismů sledování transakcí byla zapojena i strana příjemce. V tomto ohledu není jasné, zda má mechanismus sledování transakcí fungovat v reálném čase, což by ECB v zásadě podpořila. Kromě toho může normotvůrce Unie na základě posouzení dopadů zvážit zavedení oznamovací povinnosti pro poskytovatele platebních služeb, pokud jde o transakce iniciované příjemcem, mimo jiné s cílem chránit uživatele platebních služeb před podvodnými transakcemi.

3.1.2 ECB podporuje dodatečné „následné“ požadavky na sdílení údajů ze strany poskytovatelů platebních služeb po oznámení podvodných platebních transakcí ([40]). Může být vhodné zvážit dodatečný požadavek na usnadnění sdílení příslušných údajů mezi zúčastněnými poskytovateli platebních služeb v případě nezamýšlených úhrad.

3.1.3 ECB bere na vědomí režim odpovědnosti za podvody na základě vydávání se za jinou osobu, který má být podle navrhovaného nařízení zaveden ([41]). ECB vychází z toho, že navrhovaný režim je určen pouze k pokrytí složitých a sofistikovaných případů podvodů, kdy by k odhalení podvodu na základě vydávání se za jinou osobu nepostačovala žádná úroveň vzdělávání klientů ze strany poskytovatelů platebních služeb ani hloubková kontrola ze strany uživatelů platebních služeb v dobré víře, a nevztahuje se na jiné druhy vydávání se za jinou osobu kromě podvodů založených na vydávání se za banku, to vše s cílem zajistit, aby poskytovatelé platebních služeb odpovídali za tento druh podvodů pouze úměrně své úrovni kontroly.

([39]) Viz čl. 83 odst. 1 a 2 navrhovaného nařízení.
([40]) Viz čl. 83 odst. 3 navrhovaného nařízení.
([41]) Viz článek 59 navrhovaného nařízení.

3.1.4 ECB v této souvislosti uzavřela memorandum o porozumění s orgánem EBA, příslušnými vnitrostátními příslušnými orgány a národními centrálními bankami (dále jen „memorandum o porozumění“) s cílem zjednodušit vykazování údajů o platebních podvodech, které musí příslušné vnitrostátní orgány poskytovat ECB a orgánu EBA v souladu se směrnicí PSD2 ([42]), a to prostřednictvím jednotného vykazování údajů o platebních podvodech Evropské centrální bance (která je dále předává orgánu EBA). Uzavření tohoto ujednání umožnila skutečnost, že jsou navzájem konzistentní podrobné požadavky na podávání zpráv vztahující se na údaje o platebních podvodech podle obecných pokynů orgánu EBA k požadavkům na podávání zpráv o údajích o podvodech podle čl. 96 odst. 6 směrnice PSD2 (EBA/GL/2018/05) ([43]) a nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1409/2013 (ECB/2013/43) ([44]) (dále jen „nařízení ECB o statistice platebního styku“). ECB proto důrazně doporučuje, aby návrhy regulačních technických norem a návrhy prováděcích technických norem, které mají být vypracovány podle navrhovaného nařízení, byly v maximální možné míře sladěny s požadavky stanovenými v nařízení ECB o statistice platebního styku. ECB dále doporučuje, aby poskytovatelé platebních služeb plnili oznamovací povinnosti podle navrhovaného nařízení ([45]) a případně doplňkových prováděcích technických norem tím, že využijí rámec pro podávání zpráv a infrastrukturu zřízenou podle nařízení ECB o statistice platebního styku a memoranda o porozumění. ECB rovněž navrhuje, aby byl orgán EBA povinen rozvíjet prováděcí technické normy v úzké spolupráci s ECB.

3.2 *Silné ověření klienta*

3.2.1 Podle navrhovaného nařízení nemusí dva nebo více prvků kategorizovaných jako znalost, držení a inherence, na nichž má být založeno silné ověření klienta, nutně patřit do různých kategorií, pokud je zachována jejich plná nezávislost ([46]). V tomto ohledu ECB zdůrazňuje, že ve stanovisku orgánu EBA k provádění regulačních technických norem pro silné ověření klienta a společnou a bezpečnou komunikaci (EBA-Op-2018-04) ([47]) (dále jen „stanovisko orgánu EBA“) se navrhuje odlišný přístup k silnému ověření klienta, v jehož rámci musí ověřovací prvky patřit do dvou různých kategorií ([48]). Tento přístup podporuje vyšší stupeň ochrany proti podvodům. Ustanovení navrhovaného nařízení by naopak vedla k méně přísným bezpečnostním požadavkům, a měla by tak negativní dopad na ochranu klientů poskytovatelů platebních služeb před podvody. ECB proto doporučuje změnu navrhovaného nařízení s cílem vyjasnit, že poskytovatelé platebních služeb by měli uplatňovat silné ověření klienta za použití alespoň dvou nezávislých prvků z různých kategorií.

3.2.2 ECB obecně podporuje, že navrhované nařízení zohledňuje zájmy nejzranitelnějších osob ve společnosti, jakož i požadavky na přístupnost silného ověření klienta stanovené v navrhovaném nařízení, uvítala by však větší důraz a další vyjasnění, pokud jde o jejich zvláštní potřeby, aby se pro tyto osoby usnadnilo používání silného ověření klienta.

3.3 *Otevřené bankovnictví*

3.3.1 ECB vítá snahu snížit nejistotu na trhu pokud jde o otázku, co představuje „zakázanou překážku“ pro poskytování služeb iniciování platby (PIS) a služeb informování o účtu (AIS). Navrhované nařízení konkrétně obsahuje demonstrativní výčet překážek v přístupu k údajům, který je obsáhlejší než výčty obsažené v předchozích nástrojích EBA ([49]).

([42]) Viz čl. 96 odst. 6 směrnice PSD2.
([43]) K dispozici na internetových stránkách orgánu EBA na adrese www.eba.europa.eu.
([44]) Viz článek 3 a příloha I část 1.1 tabulky 5a a 5b, část 2.4.1, část 2.4.2 a příloha III tabulky 5a a 5b nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1409/2013 ze dne 28. listopadu 2013 o statistice platebního styku (ECB/2013/43) (Úř. věst. L 352, 24.12.2013, s. 18).
([45]) Viz článek 82 navrhovaného nařízení.
([46]) Viz čl. 3 odst. 35 a čl. 85 odst. 12 navrhovaného nařízení.
([47]) K dispozici na internetových stránkách orgánu EBA na adrese www.eba.europa.eu.
([48]) Viz body 33 a 34 stanoviska orgánu EBA.
([49]) Viz článek 44 navrhovaného nařízení.

3.3.2 Požadavek, aby poskytovatelé služeb iniciování platby a poskytovatelé služeb informování o účtu předem zapsali své kontaktní údaje, se však nepovažuje za zakázanou překážku, pokud je takový zápis nezbytný, zejména pro aktualizaci „přehledu“. Jelikož je pravděpodobné, že by si poskytovatel služeb iniciování platby a poskytovatel služeb informování o účtu v průběhu interakce s poskytovatelem platebních služeb, který vede účet, tj. během transakce klienta s tímto poskytovatelem, vyměňovali s tímto poskytovatelem aktualizované informace, měl by být tento proces poskytovatelem platebních služeb, který vede účet, navržen tak, aby klientovi nebránil v uplatňování jeho práva využívat poskytovatele služeb iniciování platby nebo poskytovatele služeb informování o účtu. ECB proto navrhuje změnit příslušné ustanovení ([50]) tak, aby takový zápis pro účely přehledu probíhal bez přerušení cesty klienta.

3.3.3 ECB dále vítá navrhované změny týkající se přístupu poskytovatelů služeb iniciování platby a informování o účtu k údajům o platebních účtech, které spravují ([51]). Shromažďování údajů o platebních službách, včetně služeb iniciování platby a informování o účtu, je však rovněž upraveno nařízením ECB o statistice platebního styku. V zájmu zajištění souladu mezi příslušnými rámci proto ECB navrhuje změnit navrhované nařízení tak, aby byl orgán EBA povinen vypracovat návrh regulačních technických norem týkajících se údajů o otevřeném bankovnictví, které mají být poskytnuty příslušným orgánům, v úzké spolupráci s ECB.

3.3.4 ECB vítá zaměření na vyhrazená rozhraní pro přístup k platebním účtům, neboť přístup založený na rozhraní pro programování aplikací je nejvhodnější, nejbezpečnější a nejspolehlivější metodou pro dosažení přístupu. ECB konstatuje, že jsou navrhována různá cílená opatření v oblasti proporcionality, jako je výjimka z povinnosti mít vyhrazené rozhraní podle navrhovaného nařízení ([52]), například pro velmi malé poskytovatele platebních služeb, kteří vedou účet, nebo pro poskytovatele platebních služeb, kteří vedou účet a provozují zvláštní obchodní model nezahrnující platby ([53]). V tomto ohledu ECB vychází z toho, že pokud by se na poskytovatele platebních služeb, který vede účet, vztahovala výjimka z požadavku na poskytování vyhrazeného rozhraní, nikoli však úplná výjimka z požadavku na poskytování přístupu k údajům o platebních účtech, měl by takový poskytovatel zajišťovat přístup prostřednictvím jednoho z klientských rozhraní za podmínek stanovených v navrhovaném nařízení ([54]). ECB by uvítala, kdyby navrhované nařízení obsahovalo další podrobnosti, a navrhuje, aby byla poskytovatelům platebních služeb, kteří vedou účet, uložena povinnost zpřístupnit technickou dokumentaci klientského rozhraní, jakož i testovací zařízení. ECB rovněž navrhuje, aby bylo orgánu EBA uloženo vypracovat příslušné regulační technické normy v úzké spolupráci s ECB ([55]), s cílem zajistit jasné vysvětlení důsledků udělení výjimky a zaručit, že budou vždy řádně chráněny zájmy uživatelů platebních služeb.

3.3.5 Pokud jde o požadavky na rozhraní ([56]), zejména požadavky na jeho výkon, ECB navrhuje doplnit následující požadavky směřující ke zlepšení funkčnosti rozhraní pro poskytování účinných a bezpečných platebních služeb: 1) doplnění výčtu minimálních požadovaných funkcí pro rozhraní podle navrhovaného nařízení ([57]) s cílem zajistit schopnost poskytovatele platebních služeb jednajícího jako třetí strana a plátce identifikovat a zvolit požadovaný platební účet v případě, že je u poskytovatele platebních služeb, který vede účet, vedeno více platebních účtů, a 2) vyjasnění šíře informací dostupných prostřednictvím služeb informování o účtu v navrhovaném nařízení ([58]), a to analogicky k úpravě týkající se služeb iniciování platby podle navrhovaného nařízení ([59]). Kromě toho by mohly být zváženy specifikace iniciované daným odvětvím, pokud jde o další harmonizaci provádění norem Evropského výboru pro normalizaci a Mezinárodní organizace pro normalizaci ([60]), které nebyly v době přijetí směrnice PSD2 k dispozici, a to s cílem zvýšit úroveň harmonizace vyhrazených rozhraní. Tento bod by mohl být doplněn do odůvodnění navrhovaného nařízení ([61]).

([50]) Viz čl. 44 odst. 1 písm. e) navrhovaného nařízení.
([51]) Viz čl. 48 odst. 7 navrhovaného nařízení.
([52]) Viz článek 39 navrhovaného nařízení.
([53]) Viz 62. bod odůvodnění navrhovaného nařízení.
([54]) Viz článek 45 navrhovaného nařízení.
([55]) Viz čl. 39 odst. 2 navrhovaného nařízení.
([56]) Viz zejména články 35 a 36 navrhovaného nařízení.
([57]) Viz čl. 36 odst. 4 navrhovaného nařízení.
([58]) Viz čl. 36 odst. 3 navrhovaného nařízení.
([59]) Viz čl. 36 odst. 4 písm. a) až e) navrhovaného nařízení.
([60]) Viz čl. 35 odst. 3 navrhovaného nařízení.
([61]) Viz 58. bod odůvodnění navrhovaného nařízení.

3.3.6 ECB podporuje zrušení požadavku na potvrzení disponibility finančních prostředků, který byl dříve stanoven ve směrnici PSD2, neboť účastníci trhu jej nevyužívali. V tomto ohledu ustanovení navrhovaného nařízení týkající se služeb iniciování platby předvídají určitou formu potvrzení disponibility finančních prostředků. Pokud není výše uvedené motivováno regulatorními povinnostmi poskytovatelů platebních služeb (např. v oblasti ochrany údajů), ECB navrhuje přehodnotit , zda toto ustanovení, které nemusí být součástí služeb iniciování platby, musí skutečně být součástí navrhovaného nařízení.

3.3.7 ECB rovněž vítá skutečnost, že rejstřík orgánu EBA o platebních institucích je elektronický rejstřík, který lze aktualizovat a je snadno přístupný prostřednictvím oficiálních internetových stránek orgánu EBA, což uživatelům usnadňuje přístup k informacím a jejich vyhledávání.

3.4 *Dočasné intervenční pravomoci orgánu EBA*

3.4.1 Podle navrhovaného nařízení může orgán EBA, jsou-li splněny určité podmínky, v Unii dočasně zakázat nebo omezit určitý druh nebo konkrétní prvek platební služby nebo prostředku nebo služby nebo nástroje či prostředku elektronických peněz ([62]). Předpokládá se, že než orgán EBA rozhodne o přijetí jakéhokoli opatření podle navrhovaného nařízení, oznámí opatření, které navrhuje, příslušným orgánům. S ohledem na pravomoci ECB v oblasti dozoru, které zahrnují platební systémy, platební prostředky (které jsou nedílnou součástí platebních systémů), platební schémata a platební mechanismy ([63]), ECB navrhuje změnit navrhované nařízení tak, aby byl jeho součástí požadavek konzultovat jakékoli zamýšlené rozhodnutí s ECB.

3.5 *Regulační technické normy týkající se ověřování, komunikace a mechanismů sledování transakcí*

3.5.1 Z navrhovaného nařízení vyplývá, že orgán EBA má vypracovat návrhy regulačních technických norem týkajících se požadavků na silné ověření klienta, technických požadavků na mechanismy sledování transakcí a požadavků na společné a bezpečné otevřené standardy komunikace pro účely identifikace, ověřování, oznamování a informování, jakož i pro provádění bezpečnostních opatření mezi poskytovateli platebních služeb, kteří vedou účet, poskytovateli služeb iniciování platby, poskytovateli služeb informování o účtu, plátci, příjemci a dalšími poskytovateli platebních služeb ([64]). Jelikož navrhované nařízení obsahuje různá ustanovení v tomto směru, může být na místě upřesnit oblast působnosti návrhu regulačních technických norem, pokud jde o požadavky na společné a bezpečné otevřené standardy komunikace. S ohledem na pravomoci ECB v oblasti dozoru a na úzkou spolupráci mezi ECB a orgánem EBA v oblasti plateb a podvodů ECB navrhuje, aby návrh regulačních technických norem vypracoval orgán EBA v úzké spolupráci s ECB.

4. **Řízení v oblasti cizích měn**

4.1 Cílem navrhovaného nařízení je dosáhnout srovnatelnosti, pokud jde o poplatky za konverzi měny ([65]). V tomto ohledu navrhované nařízení stanoví, že odhadované poplatky za konverzi měny pro úhrady a poukazování peněz prováděné v rámci Unie a z Unie do třetí země by měly být vyjádřeny stejnou formou, a sice jako procentní přirážka k posledním dostupným referenčním směnným kurzům eura vyhlášeným ECB nebo relevantní centrální bankou. Navrhované nařízení dále stanoví, že pokud se hovoří o „poplatcích“, měly by případně zahrnovat i poplatky za „konverzi měny“.

([62]) Viz čl. 104 odst. 4 navrhovaného nařízení.

([63]) Viz revidovaný a konsolidovaný dokument „Eurosystem oversight framework for electronic payment instruments, schemes and arrangements“ z listopadu 2021, který je k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([64]) Viz článek 89 navrhovaného nařízení.

([65]) Viz 50. bod odůvodnění a čl. 13 odst. 1 písm. f) navrhovaného nařízení.

4.2 Jak ECB již zmínila dříve ([66]), od roku 1998 zveřejňuje referenční směnné kurzy eura (ECBRR) na základě rámce schváleného Radou guvernérů ECB v roce 1998 a následně pozměněného v roce 2015 ([67]) (dále jen „rámec ECBRR“). Referenční směnné kurzy eura jsou poskytovány jako veřejný statek pro jednotlivé občany a instituce ([68]) a jsou využívány širokou škálou institucí. Cílem rámce ECBRR je zachovat integritu referenčních směnných kurzů eura tím, že 1) odrazuje od jejich používání pro účely transakcí a 2) omezuje jejich používání na referenční účely. Použití referenčních směnných kurzů eura pro transakční účely se důrazně nedoporučuje a tyto kurzy se zveřejňují pouze pro informační účely ([69]). V tomto ohledu má rámec ECBRR za cíl posílit rozdíl mezi referenčními směnnými kurzy eura a referenčními hodnotami směnných kurzů, které jsou určeny pro účely transakcí.

4.3 Odkaz na referenční směnné kurzy eura v navrhovaném nařízení by mohl v rozporu s cíli těchto kurzů vytvořit pobídky pro některé účastníky trhu, aby obchodovali na jejich základě. ECB proto doporučuje, aby byl odkaz v navrhovaném nařízení na referenční směnné kurzy eura nebo na směnný kurz vydaný příslušnou centrální bankou ([70]) odstraněn a nahrazen vhodným odkazem na referenční směnný kurz, který spadá do oblasti působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ([71]) a který lze použít v souvislosti s poplatky za konverzi měny. Přesnost a integrita těchto referenčních hodnot, která je zajištěna režimem pro administrátory referenčních hodnot zavedeným nařízením (EU) 2016/1011, chrání zájmy klientů poskytovatelů platebních služeb a stran poskytujících služby konverze měny.

5. **Aspekty související s bankovkami**

5.1 *Dostupnost hotovosti v maloobchodních prodejnách (bez nákupu)*

5.1.1 ECB vychází z toho, že služby, při nichž je v maloobchodních prodejnách poskytována hotovost na výslovnou žádost uživatele platebních služeb, avšak nezávisle na provedení jakékoli platební transakce a bez povinnosti nákupu zboží a služeb, jsou vyloučeny z oblasti působnosti navrhovaného nařízení ([72]). Navrhovaná směrnice navíc umožňuje poskytovat hotovost v maloobchodních prodejnách nezávisle na jakémkoli nákupu, ale předpokládá limit ve výši 50 eur na jednu transakci výběru ([73]).

5.1.2 ECB nerozumí zcela tomu, na jakém základě byl zvolen limit ve výši 50 eur. Tento limit představuje zejména nejnižší prahovou hodnotu uvedenou v posouzení dopadů připojeném k navrhovaným aktům ([74]). Takový limit může bránit poskytování těchto služeb ve srovnání s poskytováním služeb vrácení peněz, které obvykle umožňují vybrat vyšší hodnotu.

([66]) Viz stanovisko Evropské centrální banky CON/2021/3 ze dne 25. ledna 2021 k návrhu nařízení o přeshraničních platbách v Unii (Úř. věst. C 65, 25.2.2021, s. 4).

([67]) Viz rámec ECB pro referenční směnné kurzy eura, který je k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([68]) Viz tisková zpráva ECB ze dne 7. prosince 2015 „ECB zavádí změny v referenčních směnných kurzech vůči euru“, která je k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([69]) Rámec ECBRR výslovně stanoví, že „pojmem ‚referenční kurz‘ se rozumí směnný kurz, který není určen k použití v žádných tržních transakcích, ať už přímo nebo nepřímo (jako podkladová referenční hodnota). Kurzy jsou určeny pouze pro informační účely.“

([70]) Viz 50. bod odůvodnění, čl. 5 odst. 2, článek 7, čl. 13 odst. 1 písm. f), čl. 20 písm. c) bod v) a čl. 24 písm. b) navrhovaného nařízení.

([71]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014 (Úř. věst. L 171, 29.6.2016, s. 1). Viz rovněž stanovisko Evropské centrální banky CON/2021/3 ze dne 25. ledna 2021 k návrhu nařízení o přeshraničních platbách v Unii (Úř. věst. C 65, 25.2.2021, s. 4).

([72]) Viz čl. 2 odst. 2 písm. e) navrhovaného nařízení.

([73]) Viz čl. 37 odst. 1 písm. b) navrhované směrnice.

([74]) Viz příloha 9 oddíl 3 posouzení dopadů připojeného k navrhovaným aktům.

5.1.3 Je třeba vyjasnit režim vztahující se na služby poskytování hotovosti v maloobchodních prodejnách bez nákupu a nad prahovou hodnotou 50 eur. Je třeba zejména vyjasnit následující: 1) zda by se požadavky na poskytování služeb poskytování hotovosti vztahovaly na poskytovatele platebních služeb, kteří uzavírají smluvní ujednání s obchodníky za účelem provádění operací výběru hotovosti, a 2) zda by tito obchodníci měli být považováni za zástupce poskytovatele platebních služeb, pokud se účastní služeb poskytování hotovosti, a to v rozsahu, v jakém pouze fyzicky rozdělují hotovost jménem poskytovatele platebních služeb. Tato vyjasnění jsou rovněž důležitá v souvislosti s ustanoveními o manuálním ověřování pravosti a upotřebitelnosti eurobankovek distribuovaných obchodníky jménem poskytovatelů platebních služeb spotřebitelům ([75]). Je třeba rovněž vyjasnit, zda by tyto služby poskytování hotovosti v maloobchodních prodejnách bez nákupu nad limitem 50 eur měly být charakterizovány jako jedna z platebních služeb, které jsou v současné době uvedeny v navrhovaném nařízení ([76]), nebo zda by měla být zavedena platební služba ad hoc. Výše uvedené úvahy týkající se výběru hotovosti v maloobchodních prodejnách nad limitem 50 eur by se měly přiměřeně vztahovat na veškeré hotovostní vklady v maloobchodních prodejnách.

5.2 *Nezávislí provozovatelé bankomatů*

5.2.1 S cílem zajistit odpovídající přístup k hotovosti a doplnit tradiční místa přístupu k hotovosti, která poskytuje síť bankomatů provozovaná úvěrovými institucemi, by nezávislí provozovatelé bankomatů měli být i nadále vyňati z oblasti působnosti navrhovaného nařízení, pokud neobsluhují platební účet nebo neposkytují další platební služby uvedené v navrhovaném nařízení ([77]). ECB však vychází z toho, že z hlediska dozoru a vykazování může být zapotřebí obezřetnějšího zacházení s nezávislými provozovateli bankomatů, které by příslušným vnitrostátním orgánům umožnilo dohlížet na činnosti těchto osob.

5.2.2 Kromě toho, aby se předešlo pochybnostem, nezávislí provozovatelé bankomatů jsou považováni za poskytovatele platebních služeb (nepodléhající povolení), na něž se vztahují opatření nezbytná k ochraně eura proti padělání podle nařízení Rady (ES) č. 1338/2001 ([78]), jakož i další opatření vztahující se na poskytovatele platebních služeb (např. rámec pro boj proti praní peněz).

5.3 *Společnosti pro přepravu hotovosti a společnosti pro správu hotovosti*

5.3.1 Navrhované akty výslovně nevylučují z oblasti své působnosti společnosti pro přepravu hotovosti, které fyzicky přepravují hotovost, zatímco ve směrnici PSD2 takové vynětí obsaženo je ([79]).

5.3.2 Vzhledem k tomu, že většina společností pro přepravu hotovosti a pro správu hotovosti nemá licenci jako platební instituce, jejich případná registrace jako platební instituce by mohla mít dopad na odvětví těchto společností a na jejich podnikání. Vzhledem k tomu, že neexistují žádná další ustanovení týkající se činnosti společností pro přepravu hotovosti a pro správu hotovosti, má ECB za to, že tyto služby zůstávají mimo oblast působnosti navrhovaných aktů. V zájmu lepšího vyjasnění osobní působnosti navrhovaných aktů však ECB navrhuje zachovat v navrhované směrnici výjimku stanovenou ve směrnici PSD2 pro profesionální fyzickou přepravu bankovek a mincí, včetně jejich shromažďování, zpracování a doručování.

6. **Definice a jiná ustanovení**

6.1.1 ECB podporuje definici některých pojmů v navrhovaných aktech, jakož i vyjasnění některých dalších pojmů, které jsou již definovány v PSD2 ([80]). Zároveň by měla být revidována definice „služeb elektronických peněz“ tak, aby zahrnovala výběr a zpětnou výměnu elektronických peněz, avšak pouze v rozsahu, v jakém nejsou tyto kroky součástí samotné platební transakce.

([75]) Viz rozhodnutí Evropské centrální banky ECB/2010/14 ze dne 16. září 2010 o ověřování pravosti a upotřebitelnosti eurobankovek a jejich navracení zpět do oběhu (Úř. věst. L 267, 9.10.2010, s. 1).

([76]) Viz příloha 1 navrhovaného nařízení.

([77]) Viz příloha 1 navrhovaného nařízení.

([78]) Viz článek 6 nařízení Rady (ES) č. 1338/2001 ze dne 28. června 2001, kterým se stanoví opatření nutná k ochraně eura proti padělání (Úř. věst. L 181, 4.7.2001, s. 6).

([79]) Viz čl. 3 písm. c) směrnice PSD2.

([80]) Například zakotvení definice „zmocnění“ objasňuje rozdíl mezi přímým inkasem a okamžitými platbami v místě interakce, tj. jak na fyzickém místě prodeje, tak v elektronickém obchodu.

6.1.2 Kromě toho může normotvůrce Unie zvážit zavedení ustanovení, jímž by plátcům a příjemcům byla přiznána práva a povinnosti úměrné jejich úloze při zpracování úhrad.

6.1.3 ECB vítá definici „okamžité úhrady“, jíž by však prospělo další sladění s definicí uvedenou v čl. 2 bodě 1a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012 ([81]). ECB by navíc uvítala další vyjasnění otázky, jak v praxi rozlišovat mezi „okamžitými úhradami“ a jinými úhradami a jejich příslušnými podmínkami. Poskytovatelé platebních služeb musí zajistit, aby uživatelé platebních služeb byli vždy informováni o tom, že iniciují okamžitou úhradu, což jim pomůže rozlišovat mezi těmito a jinými úhradami.

6.1.4 ECB důrazně podporuje ustanovení navrhovaného nařízení, podle nějž mají poskytovatelé platebních služeb uvádět ve výpisech z platebního účtu údaje potřebné k jednoznačné identifikaci příjemce, včetně odkazu na obchodní název příjemce ([82]). V tomto ohledu je třeba provést úpravu v tom smyslu, že datum přijetí platebního příkazu by mělo být dále rozšířeno tak, aby v případě, že se den valuty částky odepsané z účtu liší od data přijetí platebního příkazu, měla být plátci poskytnuta obě data. Pokud jde o potřebu zajistit bezpečnost a efektivitu nových platebních prostředků, které se postupně stávají všeobecně používanými, ECB navrhuje, aby normotvůrce Unie dále zvážil případy, ve kterých by navrhované nařízení bylo striktně omezeno na karetní platební transakce. Stávající znění navrhovaného nařízení ([83]) například předpokládá, že mechanismus, jehož prostřednictvím může poskytovatel platebních služeb plátce zablokovat na platebním účtu plátce částku peněžních prostředků úměrnou částce platebních transakcí, kterou může plátce důvodně očekávat (pokud plátce udělil souhlas se zablokováním této částky), se bude vztahovat pouze na karetní platební transakce. ECB má za to, že je třeba upřesnit formulaci tohoto požadavku a zavést další požadavky, aby byly řešeny případy, kdy platebním prostředkem není karta, ale jiný platební prostředek. ECB by proto uvítala změny navrhovaného nařízení s cílem zajistit, aby se jeho požadavky vztahovaly i na jiné platební prostředky než karty, a to v souladu s vývojem platebních metod.

V případech, kde ECB doporučuje úpravy navrhovaného nařízení, jsou konkrétní pozměňovací návrhy uvedeny ve zvláštním technickém pracovním dokumentu, který je doplněn příslušným odůvodněním. Tento technický pracovní dokument je k dispozici v angličtině na stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 30. dubna 2024.

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([81]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012 ze dne 14. března 2012, kterým se stanoví technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009 (Úř. věst. L 94, 30.3.2012, s. 22).

([82]) Viz článek 16 navrhovaného nařízení. Nad rámec oblasti působnosti navrhovaných aktů může normotvůrce Unie uvažovat o způsobech, jak zajistit, aby obchodníci sdělili svému poskytovateli platebních služeb svůj obchodní název a místo podnikání a aby odpovídali za aktualizaci těchto údajů.

([83]) Viz článek 61 navrhovaného nařízení.